

Vélemény az ETS Strukturális reformokról

1. Háttér

Az európai pénzügyi válság az EU Kibocsátás-kereskedelmi Rendszerének (ETS) ellehetetlenülésére vezetett – a széndioxid kvóta árak elértéktelenedtek, az eredeti célkitűzések elérése (azaz a nagy kibocsátók CO2 emisszióinak piaci eszközökkel történő korlátozása) kétséges. Mindeközben 2008 óta az EU CO2 kibocsátása folyamatosan csökken (válsághatás), a kibocsátókon nincs „nyomás” a kvótákkal való kereskedésre. Az ETS rendszert „nem válságidőkre tervezték”, ebből következően **a rendszer alapvető javításra szorul(na); ez a célja a strukturális reformok bizottsági javaslatának.**

2. Általános vélemény a strukturális reformokról

- Egyesületünk véleménye szerint a felvázolt lehetőségek egyike sem jelent valós strukturális intézkedést. **A javasolt lehetőségek mindegyike a rövid távon érvényes szén-dioxid árakra fókuszál, ennél fogva a probléma következményeit vizsgálja, nem pedig valós okait.**
- Az ETS-t, illetve tágabb értelemben az EU dekarbonizációs politikáját be kellene illeszteni az EU természeti erőforrás gazdálkodással és fenntartható újra-iparosítással kapcsolatos szakpolitikai folyamataiba. **Jelenleg az ETS „körüli” ipari/üzleti konszenzus megtörni látszik, az európai ipar versenyképességében nincsenek további tartalékok** (nem beszélve a magyar iparról, melyre még inkább érvényes e megállapítás); a fenntartható építés irányába „megmutatkozó”, versenyképességet ténylegesen javító ösztönzők nem érzékelhetők.
- Magyarországon a kibocsátások $\frac{3}{4}$ -e a nem-ETS szektorból származik, így számunkra különösen fontos az épületek energiaigénye, illetve a közlekedés okozta kibocsátások mérséklése. **Az ETS strukturális reformjai nem adnak közvetlen választ e szektorok kibocsátás csökkentésére.**
- A kibocsátás-elszámolásnál a fogyasztói szektorokhoz kellene rendelni az ott elhasznált energiának megfelelő kibocsátást, így láthatóvá válna az épület-szektor sokkal nagyobb fontossága.

3. Vélemény a strukturális reformok hatásáról

- Nincs semmilyen információnk arról, hogy **az építésgazdaság elhúzódó európai válságát (ezen belül a magyarországi mély recessziót) a kvótaárak emelkedése hogyan érintené.** Nincs ismeretünk arról, hogy a CO2 kvótaárak emelkedése vajon beépülnének-e az építési

termékek árába (beton, téglá, üveg, kerámia, szigetelőanyagok stb.) és arról sem, hogy a helyettesítő termékek (pl. újrahasznosított építőanyagok, természetes alapanyagok stb.) „lépnének”-e a helyükre vagy a silány, EU-n kívüli import. Egyáltalán nem biztos, hogy a kvótaárak növekedése a „karbonszegény” építést ösztöné; elképzelhető, hogy az országhatárainkon túli, de „közeli” (pl. ukrán, szerb) termékbeszállítók versenyképessége javulna – a hagyományos, karbonintenzív termékek importjával.

- Szintén alapvető kérdés, hogy **a kvótaárak emelkedése vajon maga után vonja-e a fűtési energiahordozók (földgáz, távhő) árának az emelkedését?** Amennyiben igen, akkor ez elvileg ösztönzést jelenthet az energiatakarékos építésre, de itt sem sejlenek fel az energiahatékonyság javításával, illetve a megújuló energiahordozók elterjesztésével kapcsolatos összefüggések. Nem tudjuk, hogy az energiaszolgáltatók vajon beépítik-e áraikba a kvótaköltségeket; vajon a tagállamok a rezsidíj növekedés politikai kockázatait hogyan kezelik (pl. nem kompenzálják-e energia adó-csökkentéssel, vagy más eszközökkel). Szintén ismeretlen tényező, hogy az állam „milyen mértékben érdekelt” a kvótaárak emelésében (pl. aukciós bevételek) és ezeket a forrásokat az államok mire fordítják.

4. Javaslat

Részletes, társadalmi-gazdasági-környezeti- fenntarthatósági hatásértékelésre van szükség. Nem elegendő az Európai Bizottság által készített hatásvizsgálat; sajátos helyzetünkre jellemző, a **magyarországi közérdekűsége fókuszáló értékelésre van szükség.**

Budapest, 2013. április 9.

A vélemény elkészítésében közreműködött:

Dr. Pálvölgyi Tamás
HuGBC elnökségi tag

Professor Dr. Ürge-Vorsatz Diana
HuGBC alapító tag

kapcsolat:

Dr. Reith András, HuGBC elnök
reith.andras@hugbc.hu

Tornóczky Mónika, HuGBC titkár
tornoczky.monika@hugbc.hu

Magyar Környezettudatos Építés Egyesülete
Hungary Green Building Council (HuGBC)